

УДК: 334.716:330.341.1
DOI: 10.60022/3(2)-38S

Циган Раїса Миколаївна

старший викладач кафедри обліку і фінансів
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, Україна

Tsyhan Raisa

Senior Lecturer of the Department of Accounting and Finance
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5955-812X

Сіренко Олена Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Sirenko Olena

PhD in Economics, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4875-308X

Гнатенко Ірина Анатоліївна

доктор економічних наук, професор
професор кафедри менеджменту,
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Hnatenko Iryna

Doctor of Economics Sciences, Professor
Professor of the Department of Management
Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0254-2466

Зось-Кіор Микола Валерійович

доктор економічних наук, професор
професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної
Полтавський державний аграрний університет, Україна

Zos-Kior Mykola

Doctor of Economics Sciences, Professor
Professor of I. Markina Department of Management
Poltava State Agrarian University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8330-2909

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ РЕСУРСІВ В СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті досліджено теоретико-методичні та прикладні засади формування механізму управлінського обліку ресурсів у системі інноваційно-інвестиційного розвитку переробних підприємств. Актуальність теми зумовлена посиленням конкуренції, зростанням ресурсних обмежень, високою динамікою зовнішнього середовища та необхідністю технологічного оновлення виробничих систем. У таких умовах управлінський облік ресурсів розглядається як ключовий інструмент інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності, інноваційності та інвестиційної привабливості підприємств. У процесі дослідження використано системний, процесний, функціонально-вартісний та ресурсно-орієнтований підходи, що дозволило розкрити багаторівневу природу управлінського обліку як інтегрованої підсистеми управління підприємством. У статті визначено, що управлінський облік ресурсів виконує не лише контрольну, а й стратегічну функцію, забезпечуючи оцінювання ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових та інтелектуальних ресурсів. Обґрунтовано, що в умовах інноваційної економіки зростає значення нематеріальних та інтелектуальних ресурсів, які формують довгострокові конкурентні переваги підприємства. Особливу увагу приділено інтеграції управлінського обліку з інвестиційним аналізом, стратегічним плануванням та фінансовим

менеджментом. Розкрито особливості формування ресурсного забезпечення переробних підприємств в умовах інноваційних трансформацій, зокрема необхідність переходу до ресурсоефективних та цифровізованих моделей управління. Визначено роль цифрових технологій, ERP-систем, бізнес-аналітики та великих даних у підвищенні якості інформаційно-аналітичного забезпечення. Узагальнено методичні підходи до організації механізму управлінського обліку ресурсів, включаючи систему центрів відповідальності, бюджетування та сучасні методи калькулювання витрат, зокрема ABC-метод. Запропоновано напрями вдосконалення механізму, які передбачають цифровізацію облікових процесів, підвищення аналітичності управлінської інформації, інтеграцію з інноваційно-інвестиційною діяльністю та розвиток гнучких бюджетних систем. Отримані результати дозволяють сформувати цілісне уявлення про управлінський облік ресурсів як інструмент забезпечення сталого розвитку переробних підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності та ефективності функціонування в умовах інноваційних змін.

Ключові слова: управлінський облік ресурсів, інноваційно-інвестиційний розвиток, переробні підприємства, ресурсне забезпечення, інформаційно-аналітична система, цифровізація обліку, ERP-системи, бюджетування, центри відповідальності, ABC-калькулювання, стратегічне управління, інноваційні ресурси, інвестиційний аналіз, ефективність використання ресурсів, конкурентоспроможність підприємства.

MECHANISM OF MANAGEMENT ACCOUNTING OF RESOURCES IN THE SYSTEM OF INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF MANUFACTURING ENTERPRISES

Abstract. The article studies the theoretical, methodological and applied principles of the formation of a mechanism for managing resource accounting in the system of innovative and investment development of processing enterprises. The relevance of the topic is due to increased competition, increasing resource constraints, high dynamics of the external environment and the need for technological renewal of production systems. In such conditions, managing resource accounting is considered as a key tool for information and analytical support for making sound management decisions aimed at increasing the efficiency, innovativeness and investment attractiveness of enterprises. In the process of research, systemic, process, functional-cost and resource-oriented approaches were used, which allowed to reveal the multi-level nature of management accounting as an integrated subsystem of enterprise management. The article determines that managing resource accounting performs not only a control, but also a strategic function, ensuring the assessment of the efficiency of using material, labor, financial and intellectual resources. It is substantiated that in the conditions of an innovative economy, the importance of intangible and intellectual resources is increasing, which form the long-term competitive advantages of the enterprise. Special attention is paid to the integration of management accounting with investment analysis, strategic planning and financial management. The features of the formation of resource support for processing enterprises in the conditions of innovative transformations are revealed, in particular the need to transition to resource-efficient and digitalized management models. The role of digital technologies, ERP systems, business analytics and big data in improving the quality of information and analytical support is determined. Methodological approaches to organizing the mechanism of management accounting of resources are generalized, including the system of responsibility centers, budgeting and modern methods of cost calculation, in particular the ABC method. Directions for improving the mechanism are proposed, which include the digitalization of accounting processes, increasing the analytical nature of management information, integration with innovation and investment activities and the development of flexible budget systems. The results obtained allow us to form a holistic view of resource management accounting as a tool for ensuring the sustainable development of processing enterprises, increasing their competitiveness and efficiency of functioning in conditions of innovative changes.

Keywords: resource management accounting, innovative and investment development, processing enterprises, resource provision, information and analytical system, digitalization of accounting, ERP systems, budgeting, responsibility centers, ABC calculation, strategic management, innovative resources, investment analysis, resource efficiency, enterprise competitiveness.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження полягає в тому, що в умовах зростання конкуренції, ресурсних обмежень та необхідності технологічного оновлення переробних підприємств

особливого значення набуває формування ефективного механізму управлінського обліку ресурсів. Якісне інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсами є необхідною передумовою прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, підвищення його ефективності, конкурентоспроможності та забезпечення сталого функціонування в довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження у сфері управлінського обліку ресурсів демонструють його зростаючу роль у забезпеченні інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. У працях вітчизняних і зарубіжних авторів управлінський облік розглядається як ключовий інформаційний інструмент підтримки інноваційної діяльності, що забезпечує формування релевантних даних для прийняття управлінських рішень [2; 4; 7].

Окремий напрям досліджень присвячено інтеграції управлінського обліку в систему стратегічного управління інноваціями та інвестиційними процесами підприємств. Зокрема, науковці підкреслюють значення обліково-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності та необхідність удосконалення методів оцінювання витрат і ресурсів, залучених до інноваційних процесів [6; 8; 9].

У сучасних умовах цифровізації та посилення турбулентності бізнес-середовища особливу увагу приділено використанню управлінського обліку для оптимізації ресурсів підприємств, контролю витрат та підвищення ефективності інноваційного розвитку [3; 11]. Також досліджується роль управлінського обліку в умовах кризових явищ і воєнних викликів, що актуалізує потребу у гнучких обліково-аналітичних системах [1].

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових публікацій, недостатньо дослідженими залишаються питання формування цілісного механізму управлінського обліку ресурсів у системі інноваційно-інвестиційного розвитку саме переробних підприємств. Зокрема, потребують подальшого опрацювання підходи до інтеграції облікової інформації в інвестиційне планування, оцінювання ефективності використання ресурсів та забезпечення інноваційних рішень на рівні галузевих виробничих систем [8; 12]. Це визначає необхідність подальших досліджень у напрямі розроблення комплексного механізму управлінського обліку ресурсів як інструменту підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств.

Мета статті – розробка механізму управлінського обліку ресурсів в системі інноваційно-інвестиційного розвитку переробних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Управлінський облік ресурсів є ключовою складовою системи управління підприємством, яка забезпечує формування, накопичення, обробку та аналіз інформації про використання матеріальних, трудових, фінансових та інтелектуальних ресурсів. Його головне призначення полягає у створенні інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства, оптимізацію витрат і забезпечення його довгострокового розвитку.

У сучасних умовах інноваційно-інвестиційного розвитку роль управлінського обліку суттєво зростає, оскільки підприємства функціонують в середовищі високої невизначеності, технологічних змін та обмеженості ресурсів. Інноваційна діяльність потребує значних фінансових вкладень, тривалого горизонту окупності та підвищеного рівня ризику, що робить управлінський облік важливим інструментом оцінювання доцільності інвестицій та контролю ефективності використання ресурсів.

Теоретичні засади управлінського обліку ресурсів базуються на системному підході, відповідно до якого підприємство розглядається як відкрита соціально-економічна система, що взаємодіє із зовнішнім середовищем та постійно трансформує свої ресурси. У цьому контексті ресурси виступають не лише як фактори виробництва, а як стратегічний потенціал розвитку, що формує конкурентні переваги підприємства.

Важливим методологічним принципом є принцип релевантності інформації, який передбачає її відповідність конкретним управлінським завданням. Не менш значущими є принципи своєчасності, достовірності, повноти та корисності інформації, які забезпечують якість управлінських рішень. Саме завдяки дотриманню цих принципів управлінський облік ресурсів стає ефективним інструментом управління інноваційними та інвестиційними процесами.

У системі інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств управлінський облік виконує не лише контрольну, але й стратегічну функцію. Він дозволяє оцінювати ефективність інвестицій у нові технології, модернізацію виробництва, розробку інноваційної продукції, а також визначати оптимальну структуру ресурсного забезпечення. Таким чином, управлінський облік стає інструментом формування інноваційної стратегії підприємства.

Окремої уваги потребує інтеграція управлінського обліку з іншими функціональними підсистемами управління, зокрема фінансовим менеджментом, інвестиційним аналізом та стратегічним плануванням. Така інтеграція забезпечує формування єдиного інформаційного простору, в межах

якого здійснюється комплексна оцінка ефективності використання ресурсів та прийняття узгоджених управлінських рішень.

Суттєвим напрямом розвитку теоретичних засад є цифровізація управлінського обліку. Використання сучасних інформаційних технологій, ERP-систем, аналітичних платформ і великих даних дозволяє підвищити точність облікової інформації, забезпечити оперативність її оновлення та розширити аналітичні можливості управлінського персоналу. Це особливо важливо для переробних підприємств, де значна частина ресурсів має динамічний характер і потребує постійного моніторингу.

Формування ресурсного забезпечення переробних підприємств у сучасних умовах інноваційних трансформацій є складним і багатокомпонентним процесом, що визначає здатність підприємства забезпечувати безперервність виробництва, впроваджувати інновації та підтримувати конкурентоспроможність. Переробні підприємства характеризуються високою матеріаломісткістю виробництва, значною залежністю від стабільності постачання сировини та потребою у постійному оновленні технологічної бази, що суттєво впливає на структуру їх ресурсного потенціалу.

Однією з ключових особливостей є зростання ролі інноваційних ресурсів, які включають технологічні рішення, цифрові платформи, автоматизовані системи управління виробництвом та інтелектуальний капітал. Якщо раніше основний акцент робився на матеріальних ресурсах, то в умовах інноваційної економіки визначального значення набувають знання, компетенції персоналу та здатність підприємства до швидкої адаптації технологій.

Важливою особливістю є також необхідність інтеграції інвестиційних ресурсів у систему управління виробничими процесами. Інноваційні трансформації потребують значних капіталовкладень у модернізацію обладнання, цифровізацію виробництва та впровадження енергоефективних технологій. При цьому інвестиційні рішення повинні базуватися на оцінці економічної доцільності та прогнозуванні ефективності використання ресурсів у довгостроковій перспективі.

Для переробних підприємств характерною є висока чутливість до змін зовнішнього середовища, зокрема коливань цін на сировину, логістичних ризиків та енергетичної нестабільності. У таких умовах формування ресурсного забезпечення передбачає не лише планування обсягів ресурсів, але й створення резервних механізмів постачання, диверсифікацію джерел сировини та підвищення гнучкості виробничих процесів.

Інноваційні трансформації також зумовлюють необхідність переходу до ресурсоефективних моделей виробництва. Це передбачає мінімізацію втрат сировини, оптимізацію енергоспоживання, впровадження циркулярних підходів до використання ресурсів та повторну переробку відходів. У результаті підприємства не лише знижують витрати, але й підвищують екологічну стійкість своєї діяльності.

Окремої уваги потребує людський ресурс як ключовий елемент інноваційного розвитку. Формування ресурсного забезпечення включає підготовку та перепідготовку персоналу, розвиток цифрових компетентностей, а також створення умов для залучення висококваліфікованих фахівців. Саме кадровий потенціал значною мірою визначає швидкість впровадження інновацій та ефективність їх використання.

Організація механізму управлінського обліку ресурсів на підприємстві передбачає формування цілісної системи методів, інструментів і процедур, які забезпечують своєчасне, достовірне та аналітично значуще відображення процесів використання ресурсів. Такий механізм є основою інформаційної підтримки управлінських рішень, особливо в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку, коли зростає складність господарських процесів і підвищуються вимоги до ефективності використання ресурсів.

Методичні підходи до побудови механізму управлінського обліку доцільно розглядати як сукупність взаємопов'язаних концепцій, що визначають логіку збору, обробки та інтерпретації облікової інформації. Серед базових підходів ключове місце займають процесний, системний, функціонально-вартісний та ресурсно-орієнтований підходи.

Системний підхід передбачає розгляд управлінського обліку як інтегрованої підсистеми загальної системи управління підприємством. У межах цього підходу ресурси розглядаються як єдиний взаємопов'язаний комплекс, а зміни в одному виді ресурсів (наприклад, фінансових) впливають на ефективність використання інших (матеріальних, трудових, інноваційних). Це дозволяє забезпечити комплексність аналізу та уникнути фрагментарності управлінських рішень.

Процесний підхід орієнтований на відображення руху ресурсів у розрізі бізнес-процесів підприємства. Він передбачає ідентифікацію ключових процесів (закупівля, виробництво, збут, інноваційна діяльність), визначення центрів відповідальності та формування облікової інформації за етапами створення доданої вартості. Такий підхід забезпечує прозорість витрат і дозволяє виявляти неефективні ділянки використання ресурсів.

Функціонально-вартісний підхід спрямований на оптимізацію співвідношення між функціями, які виконують ресурси, та витратами на їх забезпечення. Його використання дозволяє оцінювати не лише обсяг витрат, але й їхню доцільність з точки зору створення корисного результату. Це особливо важливо для інноваційних підприємств, де значна частина витрат пов'язана з дослідженнями, розробками та впровадженням нових технологій.

Ресурсно-орієнтований підхід базується на концепції стратегічного управління ресурсами підприємства, відповідно до якої конкурентні переваги формуються за рахунок унікального поєднання ресурсів і здатності ефективно їх використовувати. У межах цього підходу управлінський облік виконує функцію ідентифікації, оцінювання та контролю стратегічно важливих ресурсів, зокрема інтелектуального капіталу та інноваційного потенціалу.

Важливим методичним елементом організації механізму управлінського обліку є використання центрів відповідальності, які дозволяють розподіляти облікову інформацію між структурними підрозділами підприємства. Це забезпечує персоніфікацію відповідальності за використання ресурсів та підвищує ефективність внутрішнього контролю.

Окреме значення має застосування сучасних методів калькулювання витрат, зокрема ABC-аналізу (activity-based costing), який дозволяє більш точно визначати собівартість продукції через прив'язку витрат до конкретних видів діяльності. Також важливим є бюджетування ресурсів як інструмент планування та контролю, що забезпечує узгодження стратегічних цілей підприємства з його ресурсними можливостями.

Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсами є важливою складовою ефективного функціонування підприємства, особливо в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку. Воно охоплює систему збору, обробки, зберігання та аналізу даних щодо використання матеріальних, фінансових, трудових та інтелектуальних ресурсів з метою формування якісної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах підвищеної динамічності економічного середовища інформація стає ключовим ресурсом управління. Саме її якість, повнота та своєчасність визначають здатність підприємства адаптуватися до змін, ефективно реалізовувати інноваційні проєкти та забезпечувати результативність інвестиційної діяльності. У цьому контексті інформаційно-аналітична система виступає інтегруючим елементом між управлінським обліком, плануванням та контролем.

Основу інформаційного забезпечення становлять внутрішні та зовнішні джерела даних. До внутрішніх належать дані управлінського обліку, фінансової звітності, виробничих показників, бюджетів і оперативних планів. Зовнішні джерела включають макроекономічну статистику, ринкові індикатори, дані про інноваційні технології, інвестиційні тенденції та нормативно-правове середовище. Поєднання цих джерел дозволяє формувати комплексне уявлення про ресурсний потенціал підприємства та умови його розвитку.

Аналітична складова забезпечення управління ресурсами передбачає використання методів економічного аналізу, моделювання та прогнозування. Зокрема, застосовуються факторний аналіз, трендові моделі, порівняльний аналіз, а також економетричні підходи для оцінки впливу різних факторів на ефективність використання ресурсів. Це дає можливість не лише оцінити поточний стан, але й визначити перспективи розвитку підприємства.

Важливою особливістю сучасного інформаційно-аналітичного забезпечення є його цифровізація. Використання ERP-систем, бізнес-аналітики (Business Intelligence), хмарних технологій та великих даних (Big Data) дозволяє значно підвищити оперативність обробки інформації та точність аналітичних розрахунків. Це створює умови для формування гнучкої системи управління ресурсами, здатної швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.

У контексті інноваційно-інвестиційного розвитку особливого значення набуває аналітика ефективності інвестиційних проєктів. Вона включає оцінку витрат і вигод, розрахунок показників окупності, аналіз ризиків та прогнозування результатів реалізації інновацій. На основі таких даних формується обґрунтована інвестиційна політика підприємства та визначаються пріоритетні напрями розвитку.

Крім того, інформаційно-аналітичне забезпечення виконує контрольну функцію, дозволяючи здійснювати моніторинг використання ресурсів у режимі реального часу. Це сприяє виявленню відхилень від планових показників, підвищенню прозорості управлінських процесів та зниженню ризику неефективного використання ресурсів.

Вдосконалення механізму управлінського обліку ресурсів на переробних підприємствах є необхідною умовою підвищення ефективності їх функціонування в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку. Зміни у зовнішньому середовищі, посилення конкуренції, нестабільність постачання сировини та зростання вимог до якості продукції зумовлюють потребу в удосконаленні інформаційно-

аналітичного забезпечення управління ресурсами (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові елементи механізму управлінського обліку ресурсів та напрями його вдосконалення

Складова механізму	Зміст / характеристика	Основні інструменти та підходи	Напрями вдосконалення
Теоретичні засади управлінського обліку	Формування інформаційної бази для управління ресурсами як стратегічним потенціалом підприємства	Системний підхід, принципи релевантності, достовірності, корисності	Інтеграція з інноваційною та інвестиційною стратегією
Ресурсне забезпечення підприємств	Формування та розвиток матеріальних, фінансових, трудових та інноваційних ресурсів	Ресурсний аналіз, стратегічне планування	Ресурсоефективність, циркулярна економіка, диверсифікація постачання
Методичні підходи	Організація обліку та контролю руху ресурсів	Системний, процесний, функціонально-вартісний, ресурсно-орієнтований підходи	Поглиблення процесного підходу, впровадження ABC-калькулювання
Організаційний механізм	Побудова системи управлінського обліку на підприємстві	Центри відповідальності, бюджетування, внутрішній контроль	Гнучкі бюджети, персоніфікація відповідальності
Інформаційно-аналітичне забезпечення	Формування та аналіз даних для управлінських рішень	ERP, BI-системи, Big Data, економетричне моделювання	Цифровізація, автоматизація, інтеграція джерел даних
Аналітичні методи	Оцінка ефективності використання ресурсів	Факторний аналіз, моделювання, прогнозування	Розширення використання економетричних моделей
Інноваційно-інвестиційна складова	Оцінка ефективності інновацій та інвестицій	Оцінка проєктів, аналіз ризиків, окупність	Інтеграція інвестаналізу з управлінським обліком
Напрями вдосконалення	Підвищення ефективності управлінського обліку	Цифрові системи, автоматизація, контроль витрат	ERP-інтеграція, сценарне моделювання, оптимізація витрат

Джерело: складено авторами за [1; 10; 13]

Одним із ключових напрямів є цифровізація управлінського обліку. Впровадження сучасних інформаційних систем (ERP, CRM, систем бізнес-аналітики) дозволяє забезпечити автоматизацію збору та обробки облікової інформації, зменшити вплив людського фактору та підвищити оперативність управлінських рішень. Цифрові технології також створюють можливості для інтеграції облікових даних у єдину інформаційну систему підприємства.

Важливим напрямом є посилення аналітичної складової управлінського обліку. Це передбачає використання сучасних методів аналізу даних, економіко-математичного моделювання та прогнозування для оцінки ефективності використання ресурсів. Зокрема, доцільним є впровадження факторного аналізу витрат, сценарного моделювання та оцінки ризиків інноваційно-інвестиційних проєктів.

Окрему увагу слід приділити розвитку системи бюджетування ресурсів. Формування гнучких бюджетів дозволяє підприємствам оперативно реагувати на зміни ринкового середовища, контролювати витрати та забезпечувати раціональний розподіл ресурсів між виробничими підрозділами. Це особливо важливо для переробних підприємств, де значна частина витрат має змінний характер.

Перспективним напрямом є впровадження центрів відповідальності з поглибленою деталізацією обліку. Такий підхід дозволяє закріплювати відповідальність за використання ресурсів за конкретними підрозділами або менеджерами, що підвищує рівень контролю та сприяє зниженню непродуктивних витрат. Не менш важливим є удосконалення методів калькулювання собівартості продукції. Використання сучасних підходів, таких як ABC-калькулювання, дає змогу більш точно визначати структуру витрат та виявляти їх реальну причетність до створення доданої вартості. Це забезпечує більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень щодо оптимізації виробничих процесів.

Також доцільним є посилення інтеграції управлінського обліку з інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства. Це передбачає оцінку ефективності інноваційних проєктів не лише з фінансової точки зору, а й з позиції ресурсної віддачі, технологічного оновлення та довгострокового впливу на конкурентоспроможність підприємства.

Висновки. Управлінський облік ресурсів у системі інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств є багатфункціональним інструментом, який поєднує інформаційну, аналітичну, контрольну та стратегічну функції. Його теоретичні засади базуються на системності, інтегрованості

та орієнтації на забезпечення ефективного використання ресурсного потенціалу підприємства з метою досягнення інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності. Ресурсне забезпечення переробних підприємств в умовах інноваційних трансформацій набуває комплексного характеру, поєднуючи матеріальні, фінансові, трудові та інтелектуальні ресурси. Його ефективне формування ґрунтується на інтеграції інноваційних та інвестиційних підходів, підвищенні гнучкості управління та орієнтації на довгострокову стійкість розвитку підприємства. Методичні підходи до організації механізму управлінського обліку ресурсів формують комплексну систему, яка поєднує аналітичні, контрольні та планові функції. Їх застосування дозволяє підвищити ефективність управління ресурсами, забезпечити прозорість витрат і створити умови для інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ресурсами є ключовим елементом системи інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. Воно забезпечує інтеграцію облікової, аналітичної та управлінської функцій, створюючи основу для прийняття ефективних рішень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності та сталий розвиток підприємства. Отже, вдосконалення механізму управлінського обліку ресурсів на переробних підприємствах має здійснюватися у напрямі цифровізації, підвищення аналітичності, розвитку бюджетування, удосконалення калькулювання та посилення інтеграції з інноваційно-інвестиційними процесами. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів і забезпеченню сталого розвитку підприємств.

Література

1. Василішин С. І., Канцедал Н. А., Лега О. В. Облік як інструмент формування експертної оцінки збитків українських підприємств в умовах війни. *Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»)*. 2025. Випуск 3. С. 43–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.3.6>
2. Голубецький П., Бандура З. Обліково-інформаційна підтримка фінансування та управління інноваційною діяльністю підприємств *Світ фінансів*. 2024. № 3(76). С. 88–104. DOI: <https://doi.org/10.35774/sf2023.03.088>
3. Довгань Ю. В. Теоретичні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств. *Modern Economics*. 2022. № 36. С. 38–44. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-06)
4. Згалат-Лозинська Л., Лич В. Стратегічний управлінський облік витрат у системі інноваційного розвитку підприємств. *Economy and Society*. 2022. № 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-72>
5. Кащена Н., Нестеренко І. Облік інновацій: організаційно-методичні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. № 6. С. 632–638. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-95>
6. Кладницька Т., Катаєва С. Інноваційні методи оптимізації фінансової роботи на підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 51. С. 220–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-50>
7. Корольова О., Баблюк А. Інформаційне забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 50. С. 230–236. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-39>
8. Макарович В. К. Аналіз шляхів розв'язання дилеми обліку інноваційного капіталу підприємства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 3(105). С. 75–80. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-75-80](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-75-80)
9. Макарович В. К. Критичний аналіз чинної моделі фінансового обліку інноваційного капіталу та шляхи її розвитку. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 1(107). С. 111–119. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-1\(107\)-111-119](https://doi.org/10.26642/ema-2024-1(107)-111-119)
10. Мармуть Л. О., Ковтун О. В., Кузнєцова Т. В. Удосконалення організації і взаємоузгодження обліку, аналізу та менеджменту оподаткування діяльності малих підприємств. *Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»)*. 2025. Випуск 4. С. 96–103. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.4.14>
11. Рожок С. М. Управління інноваційно-інвестиційним забезпеченням підприємств. *Наукові записки Університету «КРОК»*. 2024. № 76. С. 195–200. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-195-200>
12. Чобіток І. О. Оцінка ресурсного потенціалу як основа управління інноваційним розвитком підприємств. *Економічний вісник Дніпровського національного університету*. 2023. № 81. С. 181–190.
13. Lemishko O., Lazaryshyna I., Zos-Kior M., Hnatenko I., Sirenko O. Fiscal instruments for supporting the financial security of agricultural enterprises in the face of global challenges // *Economics and Business Management*. 2026. Vol. 17, No. 1. P. 121–140. DOI: 10.31548/economics/1.2026.121

References

1. Vasilishyn S. I., Kantsedal N. A., Leha O. V. Oblik yak instrument formuvannia ekspertnoi otsinky zbytkiv ukrainskykh pidpriemstv v umovakh viiny. *Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu* (Seriiia «Ekonomika, upravlinnia ta finansy»). 2025. Vyp. 3. S. 43–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.3.6>
2. Holubetskyi P., Bandura Z. Oblikovo-informatsiina pidtrymka finansuvannia ta upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu pidpriemstv. *Svit finansiv*. 2024. № 3(76). S. 88–104. DOI: <https://doi.org/10.35774/sf2023.03.088>
3. Dovhan Yu. V. Teoretychni aspekty upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv. *Modern Economics*. 2022. № 36. S. 38–44. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-06)
4. Zhalat-Lozynska L., Lych V. Stratehichniy upravlinskyi oblik vytrat u systemi innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv. *Economy and Society*. 2022. № 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-72>
5. Kashchena N., Nesterenko I. Oblik innovatsii: orhanizatsiino-metodychni aspekty. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*. 2024. № 6. S. 632–638. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-95>
6. Kladnytska T., Kataieva S. Innovatsiini metody optymizatsii finansovoi roboty na pidpriemstvi. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. 2024. № 51. S. 220–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-50>
7. Korolova O., Babliuk A. Informatsiine zabezpechennia stratehichnoho upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. 2024. № 50. S. 230–236. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-39>
8. Makarovych V. K. Analiz shliakhiv rozviazannia dylemy obliku innovatsiinoho kapitalu pidpriemstva. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. 2023. № 3(105). S. 75–80. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-75-80](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-75-80)
9. Makarovych V. K. Krytychnyi analiz chynnoi modeli finansovoho obliku innovatsiinoho kapitalu ta shliakhy yii rozvytku. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. 2024. № 1(107). S. 111–119. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-1\(107\)-111-119](https://doi.org/10.26642/ema-2024-1(107)-111-119)
10. Marmul L. O., Kovtun O. V., Kuznietsova T. V. Udoskonalennia orhanizatsii i vzaiemouzghodzhennia obliku, analizu ta menedzhmentu opodatkovannia diialnosti malykh pidpriemstv. *Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu* (Seriiia «Ekonomika, upravlinnia ta finansy»). 2025. Vyp. 4. S. 96–103. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.4.14>
11. Rozhok S. M. Upravlinnia innovatsiino-investytsiynym zabezpechenniam pidpriemstv. *Naukovi zapysky Universytetu «KROK»*. 2024. № 76. S. 195–200. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-195-200>
12. Chobitok I. O. Otsinka resursnoho potentsialu yak osnova upravlinnia innovatsiynym rozvytkom pidpriemstv. *Ekonomichniy visnyk Dniprovskoho natsionalnoho universytetu*. 2023. № 81. S. 181–190.
13. Lemishko O., Lazaryshyna I., Zos-Kior M., Hnatenko I., Sirenko O. Fiscal instruments for supporting the financial security of agricultural enterprises in the face of global challenges. *Economics and Business Management*. 2026. Vol. 17. No. 1. S. 121–140. DOI: [10.31548/economics/1.2026.121](https://doi.org/10.31548/economics/1.2026.121)

Отримано: 30.01.2026

Прийнято до публікації: 14.02.2026

Опубліковано: 15.02.2026